

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
Γραφείο Προέδρου Επιτροπής Περιβάλλοντος
& Φυσικών Πόρων Περιφερειακού
Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας
Ταχ. Δ/ση: ΝΕΟ Πατρών-Αθηνών 32
264 41 Πάτρα
Πληροφορίες: Καρακωνσταντή Μαρία-Ηλίζα
Τηλέφωνο: 2613 613517-8
e-mail: dd.tso@pde.gov.gr

Αριθ.Αποφ. 23/2022

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ 4
4^η ΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (ΜΙΚΤΗ)
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Στην Πάτρα σήμερα, την 11^η Μαΐου 2022 ημέρα Τετάρτη και ώρα 13.30 πραγματοποιήθηκε τακτική συνεδρίαση δια ζώσης και με ταυτόχρονη δυνατότητα τηλεδιάσκεψης (e:Presence.gov.gr), της Επιτροπής Περιβάλλοντος & Φυσικών Πόρων Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας, ύστερα από την υπ' αριθμ. πρωτ.: οικ/ΠΔΕ/ΕΠΦΠΠΣΔΕ/133197/157/06-05-2022 πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία εκδόθηκε νομότυπα και δόθηκε σε όλα τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη της Επιτροπής. Στην συνεδρίαση συμμετείχαν επί του συνόλου δέκα τριών (13) μελών τα παρακάτω μέλη:

1. Δημητρογιάννης Λάμπρος - Πρόεδρος της Επιτροπής
2. Χαλιμούδρα Αγγελική - Αντιπρόεδρος της Επιτροπής (τηλεδιάσκεψη)
3. Κοντογιάννης Γεώργιος - τακτικό μέλος της Επιτροπής (τηλεδιάσκεψη)
4. Σακελλαρόπουλος Παναγιώτης – τακτικό μέλος της Επιτροπής (τηλεδιάσκεψη)
5. Γούδας Μιχαήλ - τακτικό μέλος της Επιτροπής (τηλεδιάσκεψη)
6. Ρούση Ντζιμάνη Αγγελική - τακτικό μέλος της Επιτροπής (τηλεδιάσκεψη)
7. Κόντης Κωνσταντίνος - τακτικό μέλος της Επιτροπής
8. Δριβίλας Δημήτριος - τακτικό μέλος της Επιτροπής (τηλεδιάσκεψη)
9. Κατσικόπουλος Δημήτριος - τακτικό μέλος της Επιτροπής (τηλεδιάσκεψη)
10. Μωραΐτης Νικόλαος - τακτικό μέλος της Επιτροπής (τηλεδιάσκεψη)
11. Κούστας Κωνσταντίνος - τακτικό μέλος της Επιτροπής (τηλεδιάσκεψη)

Στη συνεδρίαση δεν συμμετείχαν καίτοι προσκλήθηκαν τα τακτικά μέλη της Επιτροπής κ.κ. Νικολακόπουλος Δημήτριος και Μπράμος Παναγιώτης.

Τη συνεδρίαση παρακολούθησε και ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας κ. Γεώργιος Τελώνης.

Χρέη γραμματέων άσκησαν η Μαρία – Ηλίζα Καρακωνσταντή και η Τσούμα Βασιλική, υπάλληλοι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ.: 235306/4008/16-09-2020 (ΑΔΑ: 9ΠΛ17Λ6-ΒΨΞ) απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας.

Αφού διαπιστώθηκε η νόμιμη απαρτία ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

Ακολούθως ο Πρόεδρος έθεσε προς συζήτηση το **4^ο θέμα ημερήσιας διάταξης** με τίτλο: «Γνωμοδότηση επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Προγράμματος «Μεταφορές» 2021-2027».

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής προκειμένου να ενημερώσει τα μέλη της επιτροπής παρέθεσε το υπ' αριθμ. πρωτ.: **88192/1796/05-05-2022** έγγραφο με τις απόψεις της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Π.Δ.Ε., το οποίο αναφέρει αναλυτικά τα κάτωθι:

Έχοντας υπόψη:

*Η παρούσα μελέτη αφορά την εκπόνηση «Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων» (ΣΜΠΕ) του Τομεακού Προγράμματος **ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027**, η οποία έχει συνταχθεί με σκοπό την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του από την εφαρμογή του. Το Τομεακό Πρόγραμμα ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027 αποτελεί το Τομεακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ για την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδιασμού των αρμοδίων Υπουργείων Πολιτικής (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής), με στόχο την υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής στον Τομέα των Υποδομών Μεταφορών για την Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) 2021-2027. Στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος, διερευνώνται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των στρατηγικών στόχων, Προτεραιοτήτων και δράσεων που περιέχονται σε αυτό καθώς και η ανάδειξη της βέλτιστης επιλογής ανάμεσα στις προτεινόμενες εναλλακτικές λύσεις σχεδιασμού του.*

Σκοπιμότητα και Στόχοι του Προγράμματος

*Για τον σχεδιασμό του Προγράμματος **ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027** ελήφθησαν υπόψη οι υφιστάμενες ανισότητες, οι ανεπάρκειες της αγοράς, οι επενδυτικές ανάγκες συναρτήσει της χωρητικότητας, της ζήτησης, των κοινωνικοοικονομικών/ περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των χωρικών ζητημάτων των μεταφορών, οι μορφές στήριξης και η συμπληρωματικότητά τους, οι ισχύουσες προκλήσεις, τα διδάγματα που έχουν αντληθεί, καθώς και άλλες στρατηγικές σε ευρωπαϊκό, μακρο-περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Οι πέντε (5) Εθνικοί **Στρατηγικοί Στόχοι** (Σ.Σ.) του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών (ΕΣΣΜ) είναι:*

1. *Οικονομική Ανάπτυξη και Αποδοτικότητα στην ανάπτυξη και λειτουργία του συστήματος μεταφορών, σε Περιφερειακό και Εθνικό επίπεδο, όπως εκτιμώνται μέσω του χρόνου μετακίνησης, της αξιοπιστίας και της οικονομικής αποδοτικότητας,*

2. Ενίσχυση της Συνδεσιμότητας των Μεταφορών, η οποία περιλαμβάνει τη συνδεσιμότητα με τα νησιά και μεταξύ συμπληρωματικών μέσων μεταφοράς, τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων, την εδαφική συνοχή και τη διασυνοριακή σύνδεση με χώρες εντός/ εκτός ΕΕ,
3. Εξασφάλιση ενός Περιβαλλοντικά Βιώσιμου τομέα μεταφορών,
4. Παροχή Προσβασιμότητας και Κοινωνικής Ένταξης σε σχέση με την απασχόληση, την εκπαίδευση και τις κοινωνικές υπηρεσίες για τον πληθυσμό, και
5. Διατήρηση Ασφάλειας και Προστασίας του συστήματος μεταφορών.

Για την εκπλήρωση των ανωτέρω πέντε (5) Σ.Σ. έχουν προσδιοριστεί στο ΕΣΣΜ οι εξής οκτώ (8) Πυλώνες/ Προκλήσεις:

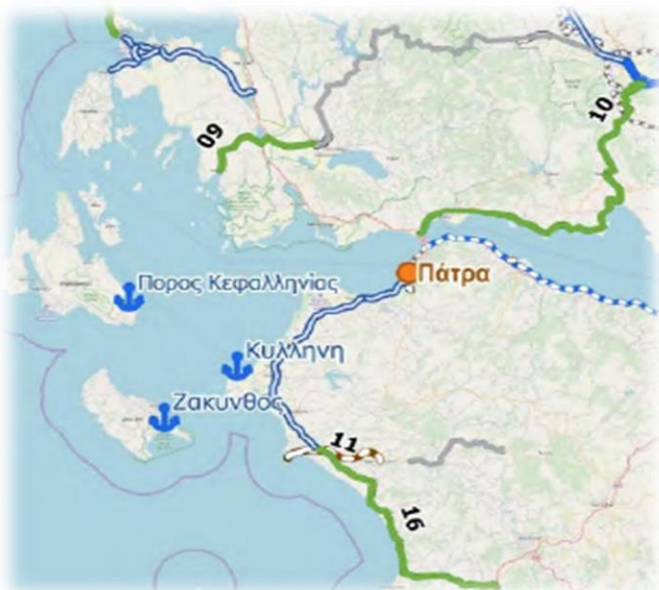
1. Ενίσχυση Ασφάλειας, Βιωσιμότητας, Αποδοτικότητας & Ανταγωνιστικότητας Μεταφορών
2. Βελτίωση Αποδοτικότητας και Πολυτροπικότητας του ΠΑΘΕ
3. Ενίσχυση Διεθνούς Χερσαίας Συνδεσιμότητας
4. Υποστήριξη του Τομέα Τουρισμού
5. Ενίσχυση Συνδεσιμότητας των Ελληνικών Νησιών
6. Βελτίωση Αποδοτικότητας του Τομέα Εφοδιαστικής Αλυσίδας
7. Ανάπτυξη Αποδοτικού Συστήματος Αστικών και Προαστιακών Δημόσιων Συγκοινωνιών σε συνάρτηση με το Εθνικό Σύστημα Μεταφορών
8. Προώθηση Περιφερειακής Κινητικότητας και Ανάπτυξης

Κάθε πυλώνας περιλαμβάνει δέσμη προτεινόμενων παρεμβάσεων, που βελτιώνουν τις επιδόσεις του τομέα Μεταφορών εντός του ορίζοντα του ΕΣΣΜ (μεσοπρόθεσμα έως το 2027 και μακροπρόθεσμα έως το 2037). Κατά την ΠΠ 2021-2027, με την αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων χρηματοδοτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένου του Προγράμματος **ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027**, θα υλοποιηθούν οι ώριμες παρεμβάσεις του μεσοπρόθεσμου ορίζοντα του ΕΣΣΜ, εστιάζοντας σε απαιτήσεις για :

- Βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του συστήματος Μεταφορών της χώρας
- Αύξηση της αποδοτικότητας του
- Ενίσχυση της συνδεσιμότητάς και της ασφαλείας του,

με παράλληλη επιδίωξη τη συμβολή στην οικονομική ανάκαμψη της χώρας και τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των Περιφερειών.

Το προτεινόμενο Σενάριο Βάσης 2027 του **ΕΣΣΜ**, σε περιφερειακό επίπεδο και ειδικότερα για την **Δυτική Ελλάδα**, όσον αφορά: α) στο Οδικό Δίκτυο, περιλαμβάνει τα Τμήματα Αγρίνιο-Ιόνια Οδό-Αστακό, Λαμία-Αμφισσα-Αντίρριο, Πύργος-Καλό Νερό-Τσακώνα, Λαμία-Καρπενήσι-Αγρίνιο και Βυτίνα-Αρχ. Ολυμπία, β) στο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Σιδηροδρομικών Μεταφορών, περιλαμβάνει το Τμήμα Κατάκολο-Πύργος-Αρχ. Ολυμπία, γ) όσον αφορά σε Λιμενικά έργα, περιλαμβάνει παρέμβαση στον Λιμένα Κυλλήνης και δ) σε εμπορευματικό κέντρο, περιλαμβάνει ένα (1) στην Πάτρα.

Επενδύσεις υποδομών για το Προτεινόμενο Σενάριο του ΕΣΣΜ (2037)

Το Πρόγραμμα **ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027** έχει διαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη το εγκεκριμένο ΕΣΣΜ με την Περιφερειακή Εξειδίκευσή του και την εγκεκριμένη Εθνική Στρατηγική για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική στο Νησιωτικό Χώρο. Κατά την υλοποίησή του θα αξιοποιηθούν, όπου απαιτείται, τα υπό εκπόνηση:

- (α) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Οδική Ασφάλεια,
- (β) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics,
- (γ) Εθνική Λιμενική Πολιτική 2020-2030.

Από το Κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ, που διέπει την Πολιτική της Συνοχής για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, οι **Στόχοι Πολιτικής (ΣΠ)** και οι σχετικοί **Ειδικοί Στόχοι (Ε.Σ.)** τους οποίους υπηρετεί το Πρόγραμμα είναι:

- **Στόχος Πολιτικής (ΣΠ) 3:** «Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων» που αναλύεται στους Ε.Σ. 3 ii «Ανάπτυξη βιώσιμου, ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς και διατροφικού ΔΕΔ-Μ» και 3 iii «Ανάπτυξη βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης, ασφαλούς και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση σε ΔΕΔ- Μ και διασυνοριακή κινητικότητα».
- **Στόχος Πολιτικής (ΣΠ) 2:** «Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων» που περιλαμβάνει τον Ε.Σ. 2 viii για την «προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, για την μετάβαση σε μία οικονομία μηδενικών ρύπων», στοιχεία που αποτελούν ουσιαστικά συστατικά στοιχεία της πολιτικής των μεταφορών.

Το Πρόγραμμα **ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027** υλοποιεί μέρος του εγκεκριμένου **ΕΣΠΑ 2021-2027**, αξιοποιώντας τους διατιθέμενους σε αυτό πόρους του Ταμείου Συνοχής για τον ΣΠ2 (644,2 εκ.€ ΚΣ) και τον ΣΠ3 (645,4 εκ.€ ΚΣ) και του ΕΤΠΑ για τον ΣΠ3 (564,7 εκ.€ ΚΣ). Συνοπτικά το Πρόγραμμα διαρθρώνεται σε 10 Προτεραιότητες, εκ των οποίων οι δύο αφορούν Προτεραιότητες Τεχνικής Βοήθειας και 24 Δράσεις, 7 των οποίων επίσης αφορούν Δράσεις Τεχνικής Βοήθειας. Στον πίνακα που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι Δράσεις του Προγράμματος ανά Προτεραιότητα βάσει του σχετικού Στόχου Πολιτικής:

ΣΠ 2	Π01: Βιώσιμες Αστικές Μεταφορές- ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ
1.1	Δράση 1.1: Νέες / επεκτάσεις γραμμών Μετρό Αθήνας και Θεσσαλονίκης
1.2	Δράση 1.2: Αναβάθμιση στόλου και τροχαίου υλικού
ΣΠ 3	Π02: Αναπτυξη Υπεραστικού/Προαστιακού Σιδηροδρομικού Δικτύου-ΕΤΠΑ
2.1	Δράση 2.1: Ανάπτυξη υπεραστικού / προαστιακού Σιδηροδρομικού Δικτύου εκτός ΔΕΔ-Μ
ΣΠ 3	Π02: Αναπτυξη Υπεραστικού/Προαστιακού Σιδηροδρομικού Δικτύου-ΕΤΠΑ
2.2	Δράση 2.2: Ανάπτυξη υπεραστικού / προαστιακού Σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ
ΣΠ 3	Π03: Ολοκλήρωση/Αναβάθμιση του κεντρικού Σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ -ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ
3.1	Δράση 3.1: Ολοκλήρωση σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π

3.2	Δράση 3.2: Εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων σηματοδότησης, τηλεπικοινωνιών και διαχείρισης στο κεντρικό σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ
ΣΠ 3	Π04 Κατασκευή Κρίσιμων ελλειπόντων τμημάτων Οδικού Δικτύου ΔΕΔ-Μ
4.1	Δράση 4.1: Κατασκευή Ελλειπόντων Τμημάτων του αναλυτικού Οδικού ΔΕΔ-Μ
4.2	Δράση 4.2: Κατασκευή Ελλειπόντων Τμημάτων του κεντρικού Οδικού ΔΕΔ-Μ
ΣΠ 3	Π05 Κατασκευή/Αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και Συνδέσεων -Οδική Ασφάλεια-ΕΤΠΑ
5.1	Δράση 5.1: Κατασκευή/Αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ
5.2	Δράση 5.2: Κατασκευή αστικών οδικών συνδέσεων με ΔΕΔ-Μ
5.3	Δράση 5.3: Παρεμβάσεις βελτίωσης οδικής ασφάλειας
ΣΠ 3	Π06 Πολυτροπικό Δίκτυο Μεταφορών-ΕΤΠΑ
6.1	Δράση 6.1: Οδικές συνδέσεις με Λιμένες
6.2	Δράση 6.2: Σιδηροδρομικές συνδέσεις με Λιμένες και Αεροδρόμια
ΣΠ 3	Π07: Συνδεσιμότητα και Προσβασιμότητα των νησιών
7.1	Δράση 7.1: Αναβάθμιση λιμενικών υποδομών
ΣΠ 3	Π07: Συνδεσιμότητα και Προσβασιμότητα των νησιών
7.2	Δράση 7.2: Ενίσχυση άγονων ακτοπλοϊκών συνδέσεων
ΣΠ 3	Π08: Συστήματα Ασφάλειας ναυσιπλοΐας και αεροναυτιλίας-ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ
8.1	Δράση 8.1: Συστήματα ναυσιπλοΐας
8.2	Δράση 8.2: Συστήματα αεροναυτιλίας
	Π09: Τεχνική Βοήθεια – Ταμείο Συνοχής
9.1	Δράση 9.1: Επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Δικαιούχων του Προγράμματος
9.2	Δράση 9.2: Πληροφόρηση κοινού, φορέων και κοινωνικών εταίρων, και διάχυση καλών πρακτικών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των Δικαιούχων του Προγράμματος
9.3	Δράση 9.3: Επάρκεια και Υλικοτεχνική υποστήριξη των Δικαιούχων και λοιπών φορέων που σχετίζονται με το Πρόγραμμα
	Π10: Τεχνική Βοήθεια - ΕΤΠΑ

10.1	Δράση 10.1: Τεχνική και επιστημονική υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής
10.2	Δράση 10.2: Υποστήριξη της λειτουργίας της Διαχειριστικής Αρχής
10.3	Δράση 10.3: Πληροφόρηση κοινού, φορέων, κοινωνικών εταίρων, δυνητικών δικαιούχων και διάχυση καλών πρακτικών στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Διαχειριστικής αρχής
10.4	Δράση 10.4: Υποστήριξη λειτουργίας των Επιτελικών Δομών

Περιγραφή Εναλλακτικών Σεναρίων

Οι εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν για την επιλογή του βέλτιστου σεναρίου του Τομεακού Προγράμματος ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027 είναι οι εξής:

- Μηδενική Λύση – **Σενάριο 1:** Βασικό Σενάριο Ελαχίστων Παρεμβάσεων που περιλαμβάνει την ολοκλήρωση μόνο των τμηματοποιημένων έργων του τομέα Μεταφορών του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ ως ημιτελή στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020.
- Εναλλακτική Λύση - **Σενάριο 2:** Πλήρες Τομεακό Πρόγραμμα ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027 (προτεινόμενη Λύση).
- Εναλλακτική Λύση – **Σενάριο 3:** Σενάριο Μη Υλοποίησης Σιδηροδρομικών Έργων, όπου δεν υλοποιούνται οι συγκεκριμένες Προτεραιότητες Π02, Π03 και η Δράση 6.2 του Αξονα Π06. Οι διαθέσιμοι πόροι των εν λόγω Προτεραιοτήτων αξιοποιούνται για την υλοποίηση οδικών παρεμβάσεων στο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών σε ότι αφορά το ταμείο Συνοχής και οδικών συνδέσεων με το Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών σε ότι αφορά το ΕΤΠΑ με βάση τις σχετικές επιλεξιμότητες των Ταμείων.

Τα δύο εναλλακτικά σενάρια (εκτός της μηδενικής λύσης), στα οποία θα γίνει η συγκριτική αξιολόγηση, ικανοποιούν βασικές παραμέτρους και απαιτήσεις του σχεδιασμού του προγράμματος, αλλά συγχρόνως αντιπροσωπεύουν και διαφορετικές προσεγγίσεις τόσο της πολιτικής, όσο και των επιπέδων επένδυσης. Η αξιολόγηση είναι ποιοτική και ποσοτική και χρησιμοποιήθηκαν για αυτήν ως κριτήρια οι βασικές παράμετροι του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Από την ανάλυση προέκυψε ότι:

- Κατά την φάση κατασκευής, το Σενάριο 1 εμφανίζει τη μικρότερη βαθμολογία (γεγονός που αναμενόταν λόγω της μεμονωμένης και αποσπασματικής κατασκευής έργων, που επιδεινώνουν την κατάσταση σε πολλές περιβαλλοντικές παραμέτρους), ενώ τα Σενάρια 2 και 3 εμφανίζουν παραπλήσια (αρνητικά) χαρακτηριστικά. Τα καλύτερα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά (ελαφρά αρνητικά) είναι, αυτά του Σεναρίου 2 (προτεινόμενο Σενάριο). Σημειώνεται ότι οι επιπτώσεις από την κατασκευή των έργων έχουν κατά κύριο λόγο βραχυχρόνιο χαρακτήρα και είναι αναστρέψιμες.
- Κατά τη φάση λειτουργίας, το Σενάριο 1 εμφανίζει την μικρότερη και αρνητική βαθμολογία, δεδομένου ότι αφορά, όπως προαναφέρθηκε, σε μεμονωμένη και αποσπασματική κατασκευή έργων και δεν αναδεικνύει τη φιλοπεριβαλλοντική στόχευση του προτεινόμενου σεναρίου του Προγράμματος. Πιο συγκεκριμένα το Σενάριο 2 (προτεινόμενο Σενάριο) συγκεντρώνει υψηλότερη βαθμολογία, δεδομένου ότι συμπεριλαμβάνει Προτεραιότητες σιδηροδρομικών έργων, τα οποία ενισχύουν με την φιλοπεριβαλλοντική διάσταση και το περιβαλλοντικό αποτύπωμα του Προγράμματος. Ως εκ τούτου το Σενάριο 2 είναι το προτεινόμενο διότι με την βαθμολογία που συγκεντρώνει αποδεικνύεται αισθητά περιβαλλοντικά φιλικότερο σε σχέση με τα άλλα.
- Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη τόσο την ποιοτική, όσο και την ποσοτική ανάλυση των εναλλακτικών δυνατοτήτων, το Σενάριο 2 αποτελεί (τόσο κατά την κατασκευή, όσο και για την λειτουργία των σχετικών έργων) την αισθητά περιβαλλοντικά φιλικότερη λύση σε σχέση με τα Σενάρια 1 και 3 λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους

τους προγράμματος.

Επομένως, η υλοποίηση του προτεινόμενου Προγράμματος **ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027** θα επιφέρει συνολικά ασθενείς αρνητικές επιπτώσεις κατά την κατασκευή και σημαντικές θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον κατά τη λειτουργία των παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν. Οι επιπτώσεις κατά την κατασκευή είναι προσωρινές και βελτιώνονται με την λήψη κατάλληλων μέτρων και την εφαρμογή του συστήματος παρακολούθησης. Οι θετικές επιπτώσεις κατά τη λειτουργία, θα είναι μόνιμες και μπορούν να βελτιωθούν περαιτέρω με τη λήψη πρόσθετων μέτρων. Επιπλέον πληρούνται οι στρατηγικοί του στόχοι και παράλληλα διασφαλίζεται η βιώσιμη ανάπτυξη με την ταυτόχρονη προστασία του περιβάλλοντος για το σύνολο της χώρας.

Εκτίμηση των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον

Στον ακολουθούντα πίνακα φαίνεται ότι η σημαντικότερη επίπτωση προκύπτει από την φάση κατασκευής των παρεμβάσεων που περιλαμβάνουν οι Δράσεις των 8 Προτεραιοτήτων του Προγράμματος. Οι περιβαλλοντικές παράμετροι οι οποίες επιβαρύνονται περισσότερο από τους προτεινόμενους στόχους είναι το έδαφος, το τοπίο, το ακουστικό και το ατμοσφαιρικό περιβάλλον, ωστόσο με την λήψη των κατάλληλων μέτρων οι επιπτώσεις αυτές ελαχιστοποιούνται. Κατά την φάση λειτουργίας, οι επιπτώσεις είναι θετικές ειδικότερα στις παραμέτρους της ατμόσφαιρας και του κλίματος, του τοπίου και του κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος, καθώς και της ανθρώπινης υγείας. Οι επιπτώσεις κατά την λειτουργία είναι μόνιμες και θα βελτιώνονται με την εφαρμογή μέτρων και του περιβαλλοντικού συστήματος παρακολούθησης.

Πίνακας 1. Συγκεντρωτικός Πίνακας Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από την κατασκευή και την λειτουργία των έργων των Οκτώ Προτεραιοτήτων του Προγράμματος ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027

α/α	Περιβαλλοντικές Παράμετροι	Αξονες Προτεραιότητας ΜΕΤ21_27									
			Π1	Π2	Π3	Π4	Π5	Π6	Π7	Π8	ΣΥΝΟΛΟ
1	Βιοποικιλότητα Χλωρίδα Πανίδα	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	0-	1-
		Λειτουργία	0	0	0	0	0	0	0	1+	0
2	Ατμόσφαιρα	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	0	1-
		Λειτουργία	3+	3+	2+	1+	1+	1+	1+	1+	2+
3	Κλίμα Κλιματική Αλλαγή	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	0	1-
		Λειτουργία	3+	3+	2+	1+	1+	1+	1+	1+	2+
4	Ακουστικό Περιβάλλον Θόρυβος	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	0-	1-
		Λειτουργία	3+	2+	2+	2+	2+	0	1+	1+	2+
5	Υδάτινοι Πόροι	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	0	1-
		Λειτουργία	0	0	0	1+	1+	0	1+	1+	1+
6	Έδαφος	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	0	1-
		Λειτουργία	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+
7	Τοπίο	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	-1	1-	1-	0	1-
		Λειτουργία	2+	1+	1+	2+	2+	1-	2+	0	2+
8	Πληθυσμός Κοινωνικο οικονομικό Περιβάλλον	Κατασκευή	2+	2+	2+	2+	2+	2+	0+	0+	2+
		Λειτουργία	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+
9	Ανθρώπινη Υγεία	Κατασκευή	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Λειτουργία	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+
10	Χρήσεις γης - Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία	Κατασκευή	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Λειτουργία	2+	2+	2+	2+	2+	2+	2+	2+	2+
11	Πολιτιστική Κληρονομιά	Κατασκευή	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Λειτουργία	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+

Προτάσεις για την Πρόληψη, τον Περιορισμό και την Αντιμετώπιση των Δυσμενών Επιπτώσεων στο Περιβάλλον

Θα πρέπει να σημειωθεί, ότι τα μέτρα που παρουσιάζονται παρακάτω δεν είναι ανεξάρτητα μεταξύ τους ή αποκλειστικά για την αντιμετώπιση μιας και μόνο επίπτωσης σε μια συγκεκριμένη περιβαλλοντικό παράμετρο.

Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα

Θα πρέπει να αποφευχθεί κατά το δυνατόν η ανάπτυξη υποδομών εντός σημαντικών βιοτόπων και προστατευόμενων περιοχών. Στην περίπτωση που θα υπάρξει ανάπτυξη έργων εντός προστατευόμενων περιοχών, δέον να γίνεται λεπτομερής μνεία των επιπτώσεων τους στις επιμέρους ΜΠΕ. Θα πρέπει να εφαρμόζονται τα κατάλληλα μέτρα αποκατάστασης σε περίπτωση που τα έργα διέρχονται από θέσεις οικολογικού ενδιαφέροντος (για παράδειγμα, στην περίπτωση διέλευσης από περιοχή με δασική ή φυσική βλάστηση να εφαρμόζονται ολοκληρωμένα προγράμματα φυτοτεχνικών παρεμβάσεων στις νέες ή αναβαθμισμένες υποδομές).

Ατμόσφαιρα

Κατά τη φάση σχεδιασμού και χωροθέτησης των νέων ή προς αναβάθμιση υποδομών, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι βέλτιστες διαθέσιμες πρακτικές για τον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης τόσο στο στάδιο κατασκευής όσο και στάδιο λειτουργίας τους. Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει ειδική μέριμνα με στόχο την μείωση των αέριων εκπομπών και να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα κατά τη φάση κατασκευής των δράσεων (όπως πχ. διαβροχή, κάλυψη φορτίων χωματουργικών και σειραδίων κ.λπ.). Προτείνεται σε θέσεις παραπλεύρως των προτεινόμενων κατασκευαστικών εργασιών (και ιδιαίτερα πλησίον δημοφιλών ανθρωπογενών χρήσεων, οικιών κ.λπ.) να εγκαθίσταται σύστημα παρακολούθησης των συγκεντρώσεων αέριων ρύπων έτσι ώστε να εντοπίζονται και να αντιμετωπίζονται κατάλληλα δυνητικές υπερβάσεις των ορίων τους.

Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή

Ο σχεδιασμός κάθε δράσης χωριστά θα πρέπει να ενσωματώνει τα απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση της ευπάθειας του έργου σε φαινόμενα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή. Ανάλογα, κατά τη λειτουργία κάθε έργου θα πρέπει να εφαρμόζονται όλα εκείνα τα μέτρα που θα ελαχιστοποιούν τη συνεισφορά του έργου σε εκπομπές που συνδράμουν στην εκδήλωση του φαινομένου του θερμοκηπίου. Προτείνεται σε θέσεις παραπλεύρως των προτεινόμενων κατασκευαστικών εργασιών (και ιδιαίτερα πλησίον δημοφιλών ανθρωπογενών χρήσεων, οικιών κ.λπ.) να εγκαθίσταται σύστημα παρακολούθησης των συγκεντρώσεων αέριων ρύπων έτσι ώστε να εντοπίζονται και να αντιμετωπίζονται κατάλληλα δυνητικές υπερβάσεις των ορίων τους.

Ακουστικό Περιβάλλον - Θόρυβος

Προτείνεται η κατασκευή ηχοπετασμάτων στις θέσεις πλησίον κατοικημένων περιοχών, περιοχών με εντατικές παραγωγικές ή οικονομικές δραστηριότητες και περιβαλλοντικού/οικολογικού ενδιαφέροντος όπου αναμένεται υπέρβαση των θεσμοθετημένων ορίων και το οποίο θα κριθεί κατά την αξιολόγηση των ΜΠΕ των αντίστοιχων έργων. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι τεχνικές προδιαγραφές και οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές έτσι ώστε κατά τα στάδια κατασκευής και λειτουργίας να ελαχιστοποιούνται τα επίπεδα εκπεμπόμενου θορύβου. Προτείνεται να σχεδιαστούν και να λειτουργήσουν προγράμματα παρακολούθησης εκπομπών θορύβου (ιδιαίτερα κοντά σε ανθρωπογενείς χρήσεις και οικίες), έτσι ώστε να εντοπίζονται υπερβάσεις των ορίων και να αντιμετωπίζονται με τη χρήση των κατάλληλων μέτρων, όπως είναι η εγκατάσταση ηχοπετασμάτων.

Υδάτινοι Πόροι

Στο στάδιο του σχεδιασμού οι όποιες παρεμβάσεις πρέπει να περιλαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα και τις τεχνικές υποδομές έτσι ώστε να μην επεμβαίνουν σημαντικά στο υδρογραφικό δίκτυο. Τόσο κατά τη φάση κατασκευής, όσο και κατά τη φάση λειτουργίας των υποδομών, προτείνεται η εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων (στερεών και υγρών) και η εφαρμογή προγράμματος παρακολούθησης της ποιότητας των υδάτων σε θέσεις παρακείμενες των παρεμβάσεων.

Έδαφος

Θα πρέπει να υπάρξει ολοκληρωμένος σχεδιασμός με στόχο την επιλογή της κατάλληλης χωροθέτησης των συγκεκριμένων δράσεων (βάσει εδαφολογικών κριτηρίων), καθώς και την κατάλληλη επένδυση του εδάφους με βλάστηση. Αυτές οι απαιτήσεις θα διατυπώνονται και θα ελέγχονται στις ΜΠΕ των επιμέρους έργων των συγκεκριμένων δράσεων. Επιπλέον, κατά τις φάσεις κατασκευής και λειτουργίας των υποδομών προτείνεται ο

σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων (στερών και υγρών), για την αποφυγή της ρύπανσης των εδαφών.

Κατά τη διάρκεια της φάσης κατασκευής, καθώς και κατά την ολοκλήρωση των εργασιών, θα πρέπει να απομακρύνονται τα άχρηστα υλικά και να λαμβάνεται κατάλληλη μέριμνα για την αποφυγή ρύπανσης των εδαφών από διαρροές μηχανημάτων στις περιοχές των εργοταξίων που θα χρησιμοποιούνται βαρέα οχήματα ή εγκαταστάσεις παραγωγής σκυροδέματος. Τυχόν περίσσεια εκχυμάτων πρέπει να διατίθεται σε μόνιμους ή προσωρινούς αποθεσιοθαλάμους και τέλος, εφόσον απαιτείται, σε λατομεία της περιοχής των έργων για αποκατάσταση. Τα απαιτούμενα δάνεια υλικά θα λαμβάνονται από ενεργά λατομεία της περιοχής τα οποία θα διαθέτουν Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών όρων σε ισχύ.

Τοπίο

Στις περιπτώσεις κατασκευής νέων υποδομών και επέκτασης/βελτίωσης/αναβάθμισης υφιστάμενων, θα πρέπει να προβλέπεται, κατά το στάδιο του σχεδιασμού, η αποφυγή του κατακερματισμού του τοπίου. Επιπλέον, όπου αυτό μεταβάλλεται ή διαταράσσεται θα πρέπει να αναλαμβάνεται πρωτοβουλία αποκατάστασής του. Τέλος, να εφαρμόζεται ο Ν. 3827/2010 περί Τοπίου.

Πληθυσμός - Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον

Στις περιπτώσεις κατασκευής νέων υποδομών και επέκτασης/βελτίωσης/αναβάθμισης υφιστάμενων, θα πρέπει να δίνεται προσοχή στις οχλήσεις που δημιουργούνται κατά τη φάση κατασκευής, όπως να αποτρέπεται η έκθεση πληθυσμού σε θόρυβο και να περιορίζεται η διασπορά σκόνης από τις χωματοουργικές εργασίες και τη μεταφορά υλικών. Τα παραπάνω αφορούν κυρίως κατοικημένες περιοχές οικισμών, αλλά και περιοχές με σποραδική εμφάνιση κατοικιών. Αντίστοιχη μέριμνα θα πρέπει να λαμβάνεται σε περιπτώσεις οχλουσών δραστηριοτήτων, κατά τη φάση της λειτουργίας τους. Θα πρέπει να υπάρχει σχέδιο ελέγχου και πρόληψης για το θόρυβο, αλλά και για άλλες οχλήσεις στην άμεση περιοχή παρέμβασης (π.χ. οσμές), καθώς και έλεγχος της επικινδυνότητας των δραστηριοτήτων και αποφυγή έκθεσης πληθυσμού σε κινδύνους.

Ανθρώπινη Υγεία

Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι τεχνικές προδιαγραφές και οι βέλτιστες διαθέσιμες πρακτικές έτσι ώστε κατά τα στάδια σχεδιασμού, κατασκευής και λειτουργίας να μεγιστοποιούνται οι συνθήκες ασφαλείας και αποφυγής ατυχημάτων, καθώς και μέτρα μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και ανάσχεσης της ηχορύπανσης ιδίως σε αστικές περιοχές και κατά τις ώρες κοινής ησυχίας.

Θα πρέπει να εφαρμόζεται επιπλέον εκπόνηση προγραμμάτων για την πρόληψη και τη διαχείριση ατυχηματικών καταστάσεων. Θα πρέπει να αποτρέπεται η έκθεση πληθυσμού σε θόρυβο και να περιορίζεται η διασπορά σκόνης από τις χωματοουργικές εργασίες και τη μεταφορά υλικών.

Πολιτιστική Κληρονομιά

Απαιτείται ο σχεδιασμός υλοποίησης των συγκεκριμένων δράσεων να είναι σε πλήρη συμβατότητα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για την πολιτιστική προστασία της χώρας. Το θεσμικό πλαίσιο προστασίας είναι επαρκές και υλοποιείται μέσω της κήρυξης ζωνών προστασίας σε όλες τις αναγνωρισμένες περιοχές ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, αλλά και με τη θεσμοθέτηση μέτρων και όρων κατά την αποκάλυψη νέων αρχαιολογικών ευρημάτων.

Σύστημα Παρακολούθησης των Σημαντικών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Η παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Προγράμματος ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027, επιτυγχάνεται κατά κύριο λόγο με τον καθορισμό και παρακολούθηση των **περιβαλλοντικών δεικτών**.

Πίνακας 2. Δείκτες παρακολούθησης κατά την κατασκευή

Περιβαλλοντική Παράμετρος	Προτεινόμενοι Δείκτες Παρακολούθησης	Ενδεικτική Συχνότητα μέτρησης
Βιοποικιλότητα Χλωρίδα - Πανίδα	Μήκος οδικού / σιδηροδρομικού έργου εντός περιοχής προστασίας Natura 2000 (ΕΖΔ ή ΖΕΠ) (m)	Μία φορά ανά έτος
	Εγγύτητα έργων και δράσεων σε προστατευόμενες περιοχές (m)	Μία φορά ανά έτος
	Μέτρα προστασίας που λαμβάνονται ανά περιοχή προστασίας Natura 2000 και ανά έργο/δράση	Δύο φορές ανά έτος (χειμώνας, θέρος)
Ατμόσφαιρα	Συγκεντρώσεις σκόνης PM ₁₀ στα όρια ή εντός των οικισμών κοντά σε κατασκευαζόμενα έργα (οδικοί άξονες – σιδηρόδρομοι) (ppm)	Δύο φορές ανά έτος (χειμώνας, θέρος)
	Συγκεντρώσεις σκόνης PM _{2.5} στα όρια ή εντός των οικισμών κοντά σε κατασκευαζόμενα έργα (οδικοί άξονες - σιδηρόδρομοι) (ppm)	Δύο φορές ανά έτος (χειμώνας, θέρος)
Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή	Μεταβολή των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα όρια ή εντός των οικισμών σε κατασκευαζόμενα έργα και εφαρμοζόμενες δράσεις προστασίας (TN)	Δύο φορές ανά έτος (χειμώνας, θέρος)
	Αριθμός Πλημμυρικών Φαινομένων (αριθμός)	Ετήσια
Έδαφος	Ρύπανση εδαφών (τετρ μέτρα)	Δύο φορές ανά έτος
Υδάτινοι Πόροι	Αριθμός ατυχηματικής ρύπανσης υδατορεμάτων και θαλάσσιου αποδέκτη (αριθμός)	Μια φορά ανά έτος
Ακουστικό Περιβάλλον - Θόρυβος	Επίπεδα Θορύβου Lden, Lnight στα όρια ή εντός των οικισμών κοντά σε υπό κατασκευή έργα (dBA)	Δύο φορές ανά έτος (χειμώνας, θέρος)
Τοπίο	Αριθμός έργων εντός Τοπίων Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) (αριθμός)	Αναφορά κάθε έτος
	Αριθμός προστατευόμενων τοπίων που επηρεάζονται από τις δράσεις (αριθμός)	Αναφορά κάθε έτος

Πίνακας 3. Δείκτες παρακολούθησης κατά την λειτουργία

Περιβαλλοντική Παράμετρος	Προτεινόμενοι Δείκτες Παρακολούθησης	Ενδεικτική Συχνότητα μέτρησης
Βιοποικιλότητα Χλωρίδα - Πανίδα	Περιοχές Δικτύου Natura που καταλαμβάνονται από έργων υποδομών (αριθμός)	Δύο φορές ανά έτος (χειμώνας, θέρος)
Ατμόσφαιρα	Μεταβολή εκπομπών CO ₂ , NO _x από τις διάφορες δράσεις-έργα (TN)	Δύο φορές ανά έτος (χειμώνας, θέρος)
	Μεταβολή παραγόμενων σωματιδίων PM ₁₀ από τις διάφορες δράσεις-έργα (TN)	Δύο φορές ανά έτος (χειμώνας, θέρος)
	Μεταβολή παραγόμενων σωματιδίων PM _{2,5} από τις διάφορες δράσεις-έργα (TN)	Δύο φορές ανά έτος (χειμώνας, θέρος)
Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή	Μεταβολή των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ισοδύναμοι τον. CO ₂)	Δύο φορές ανά έτος (χειμώνας, θέρος)
Έδαφος	Γη που καταλαμβάνεται από την εφαρμογή των δράσεων και συγκεκριμένα τα διάφορα έργα (τετρ. Μέτρα)	Ετησίως
	Επιπλέον ποσότητες στερεών αποβλήτων που παράγονται, με βάση το σχεδιασμό των νέων δραστηριοτήτων και τη ΜΠΕ (TN)	Ετησίως
Υδάτινοι Πόροι	Μεταβολή της ποιότητας των θαλασσιών υδάτων	Δυο φορές ανά έτος (χειμώνας θέρος)
	Αριθμός υδάτινων αποδεκτών που επηρεάζονται από τις δράσεις (αριθμός)	Ετησίως
Ακουστικό Περιβάλλον - Θόρυβος	Επίπεδα Θορύβου Lden, Lnight στα όρια ή εντός των οικισμών κοντά σε κατασκευασμένα από το Πρόγραμμα έργα (dBA)	Δύο φορές ανά έτος
Πληθυσμός - Κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον	Πρόσθετη επιβατική κίνηση που ελκύεται στα ΜΜΜ. (κατ.)	Ετησίως
	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από ΜΜΜ.(κατ)	Ετησίως
	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από τις νέες ψηφιακές εφαρμογές.(κατ)	Ετησίως
Ανθρώπινη Υγεία	Αριθμός ατυχημάτων (αριθμός)	Ετησίως
	Αριθμός νεκρών, βαριά και ελαφρά τραυματιών (κατ.)	Ετησίως
	Ποσοστό πληθυσμού που εκτίθεται σε επίπεδα θορύβου μεγαλύτερα των προβλεπόμενων από την Οδηγία 2002/49/ΕΚ. (ποσ.)	Ετησίως
	Αριθμός έργων πρόληψης κινδύνων (αριθμός)	Ετησίως
Τοπίο	Αριθμός έργων εντός Τοπίων Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) (αριθμός)	Ετησίως
Χρήσεις γης – Υλικά περιουσιακά στοιχεία	Μεταβολή της αξίας των περιουσιακών στοιχείων στη γειτνιάζουσα περιοχή των δράσεων (EURO)	Ετησίως
Περιβαλλοντική Παράμετρος	Προτεινόμενοι Δείκτες Παρακολούθησης	Ενδεικτική Συχνότητα μέτρησης
Πολιτιστική Κληρονομιά	Αριθμός χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος για τους οποίους βελτιώνεται η προσβασιμότητα (μουσεία, μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι) (αριθμός)	Ετησίως

Σημειώνεται, ότι η παρακολούθηση των περιβαλλοντικών δεικτών μπορεί να αποτελεί τμήμα της συνολικότερης παρακολούθησης για την υλοποίηση του προγράμματος και η συχνότητα ελέγχου μπορεί να είναι ετήσια, σε αναλογία με την παρακολούθηση υλοποίησης. Οι προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης είναι ενδεικτικοί και στη φάση σύνταξης των ΜΠΕ των επιμέρους έργων προς υλοποίηση θα πρέπει να οριστικοποιηθούν ή και να τροποποιηθούν με περαιτέρω εξειδίκευση, ως αποτέλεσμα λεπτομερέστερης μελέτης και ανάλυσης. Στους πιο πάνω πίνακες παρουσιάζονται οι δείκτες και η ενδεικτική συχνότητα μέτρησης που προτείνεται να υιοθετηθούν

στα πλαίσια της παρακολούθησης του Προγράμματος **ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027**, ανά περιβαλλοντική παράμετρο διακριτά για το στάδιο κατασκευής των σχετικών παρεμβάσεων όσο και το στάδιο λειτουργίας τους.

Επισημάνσεις της υπηρεσίας

Επισημαίνεται ότι όλα τα νέα έργα ή δραστηριότητες που θα προκύψουν από την εφαρμογή των δράσεων του Προγράμματος **ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021** οφείλουν να έχουν πλήρη εναρμόνιση με όλα τα χωροταξικά και διαχειριστικά σχέδια, έτσι ώστε να αποφευχθούν αντιθέσεις και αντιφάσεις που θα οδηγήσουν σε εμπλοκή. Έτσι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη :

- Το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης της Δυτικής Ελλάδας.
- Τα Ειδικά χωροταξικά σχέδια όπως της Βιομηχανίας, των ΑΠΕ, των Υδατοκαλλιεργειών, των Καταστημάτων Κράτησης και του Τουρισμού που επίκειται.
- Ο Τοπικός Χωρικός Σχεδιασμός όπως τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια – Ειδικά χωρικά Σχέδια και το Πολεοδομικό Σχέδιο Εφαρμογής.
- Η αριθμ. 894/2017 (ΦΕΚ 4665 Β'/29-12-2017) Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων «Έγκριση της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Βόρειας Πελοποννήσου και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων».
- Η αριθμ. 901/2017 (ΦΕΚ 4681 Β'/29-12-2017) Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων «Έγκριση της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων».
- Η αριθμ. 898/2017 (ΦΕΚ 4678 Β'/29-12-2017) Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων «Έγκριση της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Πελοποννήσου και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων».
- Η Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων με αρ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/41346/322/2018 (ΦΕΚ 2640 Β'/05-07-2018) «Έγκριση του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Πελοποννήσου (ΕΛ01) και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων».
- Η Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων με αρ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/41356/323/2018 (ΦΕΚ 2691 Β'/06-07-2018) «Έγκριση του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Βόρειας Πελοποννήσου (ΕΛ02) και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων».
- Η Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων με αρ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/41366/325/2018 (ΦΕΚ 2686 Β'/06-07-2018) «Έγκριση του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκανών Απορροής ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΕΛ04) και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων».
- Το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης των στερεών αποβλήτων Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (ΠΕΣΔΑ) καθώς και το Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (ΠεΣΠΚΑ).
- Τα Διαχειριστικά Σχέδια των περιοχών Natura 2000 τα οποία λαμβάνουν υπόψη τη διατήρηση των σημαντικών ειδών και τύπων οικοτόπων που εντοπίζονται στις περιοχές αυτές.
- Τον Στρατηγικό Ενεργειακό Σχεδιασμό της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας που εγκρίθηκε με την αριθμ. 58/07-05-2018 Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας.
- Τους αναμορφωμένους δασικούς χάρτες των Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας όπως αναρτήθηκαν από τις αρμόδιες Δ/νσεις Δασών της Α.Δ.Π.Δ.Ε.Ι.
- Τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, που ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν. 4546/2018 και συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη στη θάλασσα ενώ περιλαμβάνει τον τομέα της ενέργειας, της ναυτιλίας, της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, του τουρισμού, της εξόρυξης πρώτων υλών, καθώς και τη διατήρηση, προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της ανθεκτικότητας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
- Την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία έχει ως στόχο να καταστήσει την Ευρώπη κλιματικά ουδέτερη έως το 2050.
- Τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 η οποία αποτελεί ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο για την προστασία της φύσης και την αναστροφή της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων.
- Την Εθνική στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία.

Προτεινόμενοι όροι

- Να ακολουθούνται οι προτάσεις, κατευθύνσεις και τα μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και αντιμετώπιση των σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον που περιγράφονται στο Κεφ. 7 της ΣΜΠΕ.
- Να εφαρμοστεί Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης τόσο στη φάση κατασκευής των έργων αλλά και κατά τη φάση λειτουργίας αυτών που να παρακολουθεί κατ' ελάχιστο τις παραμέτρους : α) Βιοποικιλότητα (Χλωρίδα-Πανίδα), β) Ατμόσφαιρα, γ) Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή, δ) Έδαφος, ε) Υδατικοί Πόροι, στ) Ακουστικό Περιβάλλον – Θόρυβος και ζ) Τοπίο.
- Για νέα έργα ή δραστηριότητες θα πρέπει να ακολουθείται η διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης με την εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την έγκριση περιβαλλοντικών όρων, σε όσα απαιτούνται.
- Για τα έργα και τις δραστηριότητες που χωροθετούνται εντός των ορίων προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000, θα πρέπει να εκπονείται Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης σύμφωνα με το Ν. 4014/2011 και τις προδιαγραφές της Υ.Α. 170225/2014 (Α' Κατηγορία) ή της Υ.Α. 52983/1952/2013 (Β' Κατηγορία), η οποία θα εστιάζει στις επιπτώσεις στα είδη και τα ενδιαίτηματα σύμφωνα με τους καθορισμένους στόχους διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής.

Ο Πρόεδρος **πρότεινε** τη θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ του θέματος, με βάση τους ανωτέρω όρους και προϋποθέσεις.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας, έχοντας υπόψη:

- 1) Τις διατάξεις του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ/Α'/87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» και ειδικότερα τα άρθρα 164 & 186, όπως ισχύουν σήμερα.
- 2) Την υπ' αριθ. 248595/2016 (ΦΕΚ/Β'/4309/30.12.2016) απόφαση Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας», όπως ισχύει.
- 3) την υπ' αρ. 07/27-01-2022 (ΦΕΚ 624/Β/14.02.2022) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, περί σύστασης Επιτροπής Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας.
- 4) Την υπ' αριθ. 08/27-01-2022 (ΑΔΑ: 6ΩΝΜ7Λ6-917) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας, περί συγκρότησης της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων ΠΣ ΔΕ.
- 5) Το ισχύον κανονιστικό και θεσμικό πλαίσιο για την προστασία του περιβάλλοντος.
- 6) Τις διατάξεις του Ν.4014/2011 (ΦΕΚ/Α'/209) «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος» όπως ισχύει.
- 7) Τις διατάξεις της ΚΥΑ οικ.1649/45/14.01.2014 (ΦΕΚ/Β'/45/15.01.2014).

8) Τις διατάξεις του Ν.4685/2020 (ΦΕΚ 92/Α/7-5-2020) «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις».

9) Την υπ' αριθ. πρωτ. 27790/1844/21-03-2022 Σ.Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (Δι.Π.Α.), Τμήμα Γ' (αρμόδια περιβαλλοντική αρχή)).

10) Το ανωτέρω έγγραφο με τις απόψεις της υπηρεσίας και την πρόταση του Προέδρου.

ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Γνωμοδοτεί θετικά επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Προγράμματος «Μεταφορές» 2021-2027, της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Κατά ψήφισαν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι και μέλη της Επιτροπής κ.κ. Μωραΐτης Νικόλαος και Κούστας Κωνσταντίνος.

Το παρόν πρακτικό αφού συντάχθηκε, διαβάστηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως ακολούθως.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΛΑΜΠΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Ακριβές απόσπασμα από τα πρακτικά συνεδριάσεων της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Η Γραμματέας

Καρακωνσταντή Μαρία-Ηλίζα